

REFERAT Psykiatri- og Socialudvalget d. 01-10-2025

Møtedato Onsdag d. 01. oktober 2025 kl. 10:00

Møtested Regionshuset, mødelokale 2

Deltakere Mette Bossen Linnet, V, Anne Skau Styrihave, B (Fravær), Roya Moore, C, Anja Lund, V, Bjarne Nielsen, V, Sarah Andersen, V, Bente Gertz, A, Meho Selman, A, Simon Sharif Chowdhury, A, Sara Darling Berg Jørgensen, F, Sabrina Bech Bartholin (løsgænger)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af kommissorium for Peer-mentor.....	3
Godkendelse af etablering af klinik for seksuel sundhed i Sønderborg.....	5
Orientering om evaluering af ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU.....	7
Godkendelse af ekstra ydernummer i specialet psykiatri.....	10
Redegørelse for brug af magt på de regionale social- og specialundervisningstilbud 1. halvår 2025..	13
Status på processen for regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud #.....	15
Orientering om selvskadeindsatsen i Region Syddanmark #.....	17
Orientering om status for etablering af ADHD klinik #.....	19
Mødekalender #.....	20
Gensidig orientering #.....	21
Underskriftsside #.....	22

Punkt 1: Godkendelse af kommissorium for Peer-mentor

24/48118

Resumé

I Budget 2025 har Region Syddanmark fokus på at bygge videre på Peer-mentor indsatsen på Ærø. Formålet er at skabe sammenhæng i forløbet særligt ved overgange og dermed skabe tryghed. Der er afsat 1 mio. kr. årligt til indsatsen.

Sagsfremstilling

Samfundet oplever en stigende demografisk udfordring med flere ældre borgere samt at tiltrække det nødvendige antal medarbejdere til at varetage pleje og omsorg. Samtidig kan det være svært for mange ældre sårbare borgere at navigere i sundhedssystemet mellem sektorer. Dette medfører et øget behov for støtte og tryghed målrettet ældre borgere, som det er nødvendigt at imødekomme for at mindske risikoen for fejl og manglende sammenhæng i forløbene.

Regionsrådet har med budgetaftalen for 2025 afsat 1 mio. kr. årligt til videreudvikling af Peer-mentor indsatsen, det vil sige en personlig støtteperson. Følgende fremgår af budgetteksten:

”Vi ønsker at bygge videre på – og udvikle på – de erfaringer, der er fremkommet i projektet om en Peermentor-indsats på Ærø. Projektet er igangsat af midler fra ”Ærø-puljen” og afsluttes i 2025. Projektet ser på, om en Peer-mentor, det vil sige en personlig støtteperson, kan forbedre sårbare patienters behandlingsforløb på tværs af sektorer.

Vi er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt til indsatsen, som bl.a. kan anvendes til en projektleder. Sundhedsudvalget, Psykiatri- og Socialudvalget og Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen fremsætter et forslag til kommissorium for indsatsen.”

Det igangsatte Peer-mentor projekt startede op i 2023 og afsluttes i 2025. Indtil videre er der gode erfaringer med projektet. Der er rekrutteret og uddannet syv Peer-mentorer, som i alt er tilknyttet 18 patienter/borgere bosiddende på Ærø, og der arbejdes på nuværende tidspunkt med at få flere patienter tilknyttet. En del af de ældre er ensomme og socialt isoleret, og for nogle af dem er en Peer-mentor deres primære kontakt.

På baggrund af aftaleteksten er der udarbejdet et forslag til kommissorium, hvor der i første omgang er fokus på en udbredelse, forankring samt robustgørelse af det eksisterende Peer-mentor projekt på Geriatrik Afdeling på Odense Universitetshospital. Herefter kan indsatsen udbredes og udvikles til andre afdelinger på Odense Universitetshospital og/eller på alle regionens sygehuse.

Sagen forelægges for Sundhedsudvalget den 30. september 2025, Psykiatri- og Socialudvalget den 1. oktober 2025 samt Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen den 6. oktober 2025 og efterfølgende Regionsrådet den 27. oktober 2025.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler Regionsrådet:

At kommissorium vedr. Peer-mentor godkendes.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 30-09-2025

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Elin Søndergaard, Henriette Schlesinger og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forslag til kommissorium vedr. peer-mentor - budget 2025

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 2: Godkendelse af etablering af klinik for seksuel sundhed i Sønderborg

25/44569

Resumé

Sønderborg Kommune ønsker, i samarbejde med Region Syddanmark og Sygehus Sønderjylland, at etablere en klinik for seksuel sundhed i Sønderborg. Formålet med klinikken er at styrke den seksuelle sundhed og trivsel for unge i Sønderjylland.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte den 16. december 2024 en samlet plan for arbejdet med seksuel sundhed, som dannede grundlag for videreførelsen af den regionale aktivitet i de etablerede klinikker for seksuel sundhed. I den regionale budgetaftale for 2026 fremgår det, at der er et ønske om at etablere flere klinikker, og at regionen ønsker at indgå et samarbejde om det, såfremt der er kommuner, der ønsker det.

Sønderborg Kommune ønsker, i samarbejde med Region Syddanmark og Sygehus Sønderjylland, at etablere en klinik for seksuel sundhed i Sønderborg. Der er i budgetaftalen for Sønderborg Kommune 2025-2028 afsat midler til oprettelsen af et sundhedsfagligt rådgivningstilbud med fokus på seksuel sundhed og trivsel. Tilbuddet afprøves i en treårig projektperiode fra 1. november 2025 til 31. oktober 2028.

Vedlagte projektbeskrivelse er udarbejdet i samarbejde med Sygehus Sønderjylland og Sønderborg Kommune. Formålet med klinikken er at styrke den seksuelle sundhed og trivsel for unge i Sønderjylland. Etablering af klinikken skal ses i lyset af udviklingen af tilfælde af kønssygdomme generelt og et behov for et lokalt setup. På nuværende tidspunkt er der intet tilbud i Sønderjylland.

Det overordnede mål for tilbuddet i Sønderborg Kommune er at styrke de unges seksuelle sundhed og trivsel. Indsatsen bygges op omkring et fokus på reduktion af sygdomme og uønskede graviditeter samt et positivt fokus på seksuel trivsel. Dette gøres i praksis ved at tilbyde både rådgivning, test og prævention. Tilbuddet skal være lettilgængeligt for de unge og er anonymt og gratis. I projektbeskrivelsen beskrives mål og indhold yderligere.

Økonomi

Sønderborg Kommune bidrager med et tilsvarende beløb som Region Syddanmark.

Det samlede beløb for den treårige projektperiode beløber sig for Region Syddanmark til 1,640 mio. kr., fordelt over årene 2025-2028 som anført:

1.000 kr.	2025	2026	2027	2028	I alt
Klinik for seksuel sundhed	189	512	512	427	1.640

I budgetaftalen for 2026 er det aftalt, at varig finansiering til klinikker for seksuel sundhed indarbejdes i budgetaftale 2027, mens udgifterne i 2026 finansieres via den løbende konsolidering. Det foreslås, at udgifterne i 2025 også finansieres via den løbende konsolidering.

Sagen forelægges Sundhedsudvalget den 30. september 2025, Psykiatri- og Socialudvalget den 1. oktober 2025 og Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen den 6. oktober 2025. Herefter går sagen til Regionsrådet den 27. oktober 2025.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler Regionsrådet:

At etableringen af klinik for seksuel sundhed i Sønderborg godkendes.

At der meddeles en bevilling til Sygehus Sønderjylland til klinikken på 1,640 mio. kr., fordelt mellem årene 2025-2028 som anført i sagsfremstillingens tabel.

At bevillingerne i 2025 og 2026 finansieres via den løbende konsolidering, mens udgifterne for 2027 og frem til nye klinikker, herunder klinikken i Sønderborg, indarbejdes i budget 2027.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 30-09-2025

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Elin Søndergaard, Henriette Schlesinger og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag: Klinik UngeLiv projektbeskrivelse 160925

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 3: Orientering om evaluering af ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU

25/32825

Resumé

Det treårige regionale projekt ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU” blev vedtaget af Regionsrådet i december 2020. Projektet er nu evalueret, og en publikation er udarbejdet for at præsentere erfaringerne og inspirere til at fastholde fokus på det gode trivselsarbejde på tværs af syddanske ungdomsuddannelses- og FGU-institutioner.

Udvalget orienteres hermed om gennemførelse og evaluering af projektet.

Sagsfremstilling

I december 2020 besluttede Regionsrådet i Region Syddanmark, at der, på baggrund af faldende trivselstal blandt unge i Syddanmark, skulle udvikles et regionalt projekt med formål om at fremme trivslen blandt unge på ungdomsuddannelser. Projektet skulle tage udgangspunkt i ABC for mental sundhed (gør noget aktivt, gør noget sammen og gør noget meningsfuldt), som er en forskningsbaseret tilgang til mental sundhedsfremme. Tilgangen i det nye projekt skulle hente inspiration fra projekt ”Røgfri Ungdomsuddannelse”, som Region Syddanmark har høstet gode erfaringer fra.

Projektet ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU” blev godkendt af Regionsrådet i september 2021 og havde til formål at styrke samarbejdet omkring unges mentale sundhed gennem afprøvning af indsatser, videndeling og netværk i en treårig periode. 56 syddanske ungdomsuddannelser og FGU-institutioner (matrikler) har deltaget og har igangsat lokale trivselsindsatser for at styrke elevernes trivsel.

Indhold i projektet ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU”

Formålet var at fremme trivsel gennem et fælles sprog for trivsel samt ved at udvikle og udbrede redskaber til at tale med unge om trivsel.

Ved projektets start blev der nedsat en styregruppe med repræsentanter fra Region Syddanmark, repræsentanter fra alle typer af ungdomsuddannelser (to erhvervsuddannelser, et gymnasium, en SOSU-uddannelse og en FGU-institution), to syddanske kommuner, det nationale ABC-partnerskab samt Psykinfo.

Projektet indeholdt følgende aktiviteter:

- Kompetenceudvikling og lokale workshops på ungdomsuddannelser og FGU for undervisere m.fl.
- Etablering af ABC-hjemmeside samt udvikling af digital værktøjskasse målrettet uddannelsesinstitutionerne.
- Udvikling og udbredelse af ABC-materialer på ungdomsuddannelser og FGU-institutioner.

Løbende afholdelse af arrangementer, herunder bl.a.:

- Kick-off med deltagelse af 190 personer fra ungdomsuddannelser, FGU-institutioner og kommuner i Syddanmark.
- ABC-ungeworkshop.
- Workshop på et nationalt ABC-netværksmøde.
- Webinar for 50 repræsentanter for ungdomsuddannelserne i Syddanmark.
- Netværksmøde på Trapholt med 80 deltagere og fokus på konkrete trivselsindsatser på ungdomsuddannelser, FGU'ere og i kommuner i Syddanmark.

Evalueringen af ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU”

I samråd med styregruppen er evalueringen udviklet dels som en afrapportering af projektets indhold, dels som et inspirationskatalog til kommuner, ungdomsuddannelser og FGU-institutioner. Publikationen er vedlagt som bilag.

Generelt har der været en stor begejstring for projektet blandt de involverede parter. Ligeledes har der været stor opbakning til og tilfredshed med de arrangementer, der har haft til formål at inspirere på tværs af ungdomsuddannelser og FGU-institutioner.

Styregruppen anbefaler, at der fremadrettet opretholdes fokus på de mange erfaringer samt fortsat at dele viden på tværs af institutionerne omkring trivsel og mental sundhedsfremme.

Den videre proces

Udvalget for Regional Udvikling (30. september 2025), Sundhedsudvalget (30. september 2025), Psykiatri- og Socialudvalget (1. oktober 2025), Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen (6. oktober 2025) samt Regionsrådet (27. oktober 2025) orienteres om evalueringen af projektet.

Når evalueringen er behandlet i Regionsrådet, videreformidles den til de syddanske ungdomsuddannelser og FGU-institutioner, herunder forventeligt på et netværksmøde for ungdomsuddannelser og FGU-institutioner, som er med i det regionale projekt.

Derudover formidles evalueringen i regi af forskellige mødefora herunder bl.a. Syddansk Uddannelsesforum og Uddannelsespanelet og nyhedsbrevet ”Uddannelsesindsatser i Syddanmark”. Ligeledes vil evalueringen fremadrettet være at finde på den regionale hjemmeside om [ABC for mental sundhed](#).

Det er vurderingen, på baggrund af drøftelserne i styregruppen, at der ikke længere er samme efterspørgsel efter projektets oprindelige indsatser som understøttende tiltag til at afholde workshops på institutionerne m.v., men at der i stedet er behov for at kunne dele erfaringer og viden på tværs af institutionerne. Dette vil administrationen understøtte, som led i regionens arbejde med ungdomsuddannelserne.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af indeværende sag, idet sagen som udgangspunkt eller kun i begrænset omfang vil have betydning for klimaet eller bidrage til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 30-09-2025

Til orientering.

Elin Søndergaard, Henriette Schlesinger og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Til orientering.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Til orientering.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Udkast - ABC afrapportering

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 4: Godkendelse af ekstra ydernummer i specialet psykiatri

25/44444

Resumé

Regionsrådet godkendte på møde den 23. juni 2025 oprettelse af et 0 – ydernummer i psykiatri i den jyske del af regionen med henblik på at nedsætte ventetiden inden for specialet. Der har været afholdt samtaler med flere kvalificerede ansøgere til det opslåede ydernummer. Grundet et stort pres på psykiatrien generelt, som kan afhjælpes ved at udvide kapaciteten i praksis yderligere ved tildeling af et ekstra ydernummer, indstilles det, at kapaciteten inden for specialet psykiatri udvides med yderligere et fuldtidsydernummer i den jyske del af regionen.

Sagsfremstilling

Regionsrådet behandlede på mødet den 23. juni 2025 en udvidelse af kapaciteten inden for specialet psykiatri i den jyske del af regionen med henblik på at nedbringe ventetiden til udredning og behandling i speciallægepraksis i psykiatri.

Ved udløb af fristen for at søge ydernummeret var der indkommet fire ansøgninger.

Bedømmelsesudvalget fandt, efter samtaler med alle ansøgere, at især to af ansøgerne var kvalificerede til at få ydernummeret. Den ene af ansøgerne var indstillet på at oprette en praksis i Trekantsområdet. Den anden ansøger var indstillet på at oprette en praksis i det sønderjyske område – f.eks. i Aabenraa, hvor der i øjeblikket ikke er en praktiserende psykiater.

Det indstilles derfor, at kapaciteten i psykiatrisk speciallægepraksis udvides med endnu et ydernummer i Jylland.

Geografisk placering af eksisterende psykiatripraksis i Region Syddanmark.

I øjeblikket er der 19 etablerede psykiatripraksis (20 kapaciteter) i Region Syddanmark. Heraf er to ydernumre besat i 2025. Med yderligere to 0-ydernumre i det jyske, vil der således være 21 psykiatripraksis (22 kapaciteter) i regionen.

Placeringen af psykiatripraksis fremgår af vedlagte kort og fordeler sig således (forud for tildeling af nuværende ydernummer/ydernumre):

Område	Antal kapaciteter	Indbyggere pr. psykiater
Sundhedsråd Fyn	11	42.457
Sundhedsråd Trekanten	4	77.816
Sundhedsråd Sydvestjylland	3	79.236
Sundhedsråd Sønderjylland	2	112.235
Region Syddanmark i alt	20	62.024

Til sammenligning var der i Region Midtjylland i 2024 i alt 23,66 kapaciteter (23 fuldtidsydernumre og 2 deltidnumre). Region Midtjylland har netop opslået yderligere to 0-ydernumre i psykiatri.

Ventetid til psykiatrisk speciallægepraksis.

I 2024 var den faktiske ventetid til psykiatrisk speciallægepraksis i Region Syddanmark (tid fra henvisning til 1. kontakt i psykiatripraksis) 28 uger. Pr. september 2025 er ventetiden 25 uger.

Det seneste års satsning på udvidelsen af kapaciteten i form af nye ydernumre og meraktivitetsaftale for de psykiatriske specialer ser derfor ud til at have nedbragt ventetiden betydeligt. Ligeledes har psykiaterne fået mulighed for at anvende sundhedsfagligt personale i klinikkerne, hvilket ligeledes har bidraget til at øge aktiviteten.

Ventetiden er dog fortsat meget høj i specialet. Med sundhedsreformen indføres der ventetidsrettigheder om hurtig udredning og behandling i speciallægepraksis fra 1. januar 2027. Regionerne forpligtes dermed til at sikre, at kapaciteten øges – særligt inden for de specialer, som i dag har lang ventetid, herunder især psykiatri.

Region Syddanmarks psykiatriplan

Af Region Syddanmarks psykiatriplan for 2026-2032, som forventes godkendt af Regionsrådet i september 2025, fremgår det, at der i hvert sundhedsråd skal udmøntes et-to ydernumre i speciallægepraksis hen over planperioden i takt med, at mulighederne (blandt andet rekrutteringsmæssigt) opstår. Ydernumrene finansieres med kapacitetsmidlerne fra ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien”.

Med baggrund heri foreslås det derfor, at udover det opslåede 0 – ydernummer med geografisk placering i den jyske del af Region Syddanmark, sker en yderligere udvidelse af kapaciteten i den jyske del af Region Syddanmark med et ekstra fuldtidsydernummer. De i alt to fuldtidsydernumre placeres geografisk i henholdsvis Sønderjylland samt i Trekantsområdet (bortset fra Middelfart).

Sagen har været forelagt formandsskabet for Samarbejdsudvalget for Speciallæger. Samarbejdsudvalget anbefaler regionsrådet, at kapaciteten inden for specialet psykiatri udvides med yderligere et fuldtidsydernummer i den jyske del af regionen.

Økonomi.

Udgiften til den ekstra udvidelse af kapaciteten udgør helårligt 4,1 mio. kr.

Udgiften på 4,1 mio. kr. årligt finansieres via kapacitetsmidlerne fra ”Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien”

Sagen behandles i Udvalget for Det Nære Sundhedsvæsen og Psykiatri- og Socialudvalget inden endelig behandling i Regionsrådet den 27. oktober 2025.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at klimavurdere denne sag, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler Regionsrådet:

At kapaciteten inden for specialet psykiatri udvides med yderligere et fuldtidsydernummer i den jyske del af regionen.

At udgiften på 4,1 mio. kr. årligt finansieres via kapacitetsmidlerne fra ”Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien”.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Oversigt over geografisk placering af praktiserende psykiatere i Region Syddanmark. September 2025

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 5: Redegørelse for brug af magt på de regionale social- og specialundervisningstilbud 1. halvår 2025

25/14700

Resumé

Der gives et overblik over udviklingen i antallet af indberettede indgreb om magtanvendelse foretaget på social- og specialundervisningstilbud hørende under socialområdet i Region Syddanmark for 1. halvår 2025.

Sagsfremstilling

Brug af magt påvirker trivslen på et tilbud, både for borgerne og for medarbejderne. For borgere kan brugen af magt føles som overgreb, og for medarbejderne kan brug af magt føles både fysisk og psykisk opslidende. Brug af magt skal derfor minimeres. Et konstant fokus på brug af magt er en nødvendig forudsætning for det arbejde, der kan og skal gøres for at forebygge brugen af magt i videst muligt omfang.

I vedlagte bilag gives et overblik over udviklingen i antal indberettede magtanvendelser foretaget på regionens social- og undervisningstilbud i perioden 1. januar 2025 til 30. juni 2025. Grundlaget for redegørelsen er de indberetninger, der er modtaget fra de sociale centre.

Sammenlignet med 1. halvår af 2024 kan det konstateres, at der er sket et fald i antallet af foretagne indgreb for 1. halvår af 2025 på børne- og ungetilbuddene, mens antallet af foretagne indgreb på voksertilbuddene stort set har samme niveau. Bilaget viser samtidig, at antallet af foretagne indberettede indgreb kan svinge betydeligt for de forskellige måneder.

Faldet på børne- og ungetilbuddene kan henføres til Socialcenter Lillebælts delvis lukkede døgninstitution Ungehuset Røjleskov og sikrede døgninstitution Egely samt Specialcenter Syddanmarks døgninstitution Børne- og Ungehusene Udby. Faldet i indberettede indgreb på disse steder er større end det samlede fald på børne- og ungeområdet, da der er sket en stigning i antallet af indberettede indgreb fra Autismecenter Syddanmarks døgninstitution Bihuset Døgn og Handicapcenter Fyns døgninstitution Børnehusene Stjernen.

For yderligere indsigt i udviklingen i 1. halvår 2025 henvises til bilaget ”Redegørelse for udvikling i brug af magt 1. halvår 2025”.

Regionsrådet orienteres om evalueringen af projektet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Til orientering.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Redegørelse for udvikling i brug af magt 1. halvår 2025

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 6: Status på processen for regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud

22/52324

Resumé

Den 1. september 2024 påbegyndte psykiatrien gradvist at overtage rusmiddelbehandling for patienter med samtidig psykiatrisk lidelse. Der orienteres om status på processen.

Sagsfremstilling

I maj 2023 blev der indgået en aftale om et regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud for at sikre en mere sammenhængende og helhedsorienteret behandling for mennesker, der har brug for behandling af både psykisk lidelse og samtidigt rusmiddelbrug (doppeltdiagnose). Det betyder en ændret opgavefordeling mellem kommune og region for udvalgte borgere med rusmiddelbrug og psykiatrisk lidelse med følgende trinvis indfasningsplan:

- Gruppe 1 visiteres til det regionale tilbud fra 1. september 2024 og omfatter personer, der har aktuel kontakt i den regionale psykiatri og samtidig rusmiddeldiagnose, men som ikke har et samtidigt forløb i kommunal rusmiddelbehandling.
- Gruppe 2 visiteres til det regionale tilbud fra 1. juli 2025 og omfatter tillige personer, der har aktuel kontakt til kommunal misbrugsbehandling, og som inden for det seneste år har haft kontakt med den regionale psykiatri, og for personer, som har aktuel kontakt til den regionale psykiatri og inden for det seneste år har haft kontakt til kommunal misbrugsbehandling.
- Gruppe 3 visiteres til det regionale tilbud fra 1. juli 2026 og omfatter tillige personer, der har en aktuel kontakt til kommunal rusmiddelbehandling, men som ikke aktuelt er i psykiatrisk behandling, men som er kendt med, eller hvor der er en stærk mistanke om, moderat til svær psykisk lidelse.

Implementeringen er godt i gang i de enkelte afdelinger, og antallet af patienter i integreret dobbeltdiagnosebehandling stiger hver måned. I forbindelse med implementering af gruppe 2 pr. 1. juli 2025 har der været en fleksibel overgangsperiode i samarbejde med rusmiddelcentrene, og der er afholdt møder mellem de psykiatriske afdelinger og rusmiddelcentrene for at skabe de bedst mulige overgange for patienterne. I både kommunerne og psykiatrien er der fokus på at motivere patienter i målgruppen til at indgå i det regionale tilbud.

Nuværende fokus for psykiatrisygehuset:

- Tilbyde rette behandlingstilbud til den enkelte patient.
- Kompetenceudvikling af personale.
- No wrong door - fælles forståelse med nærmeste samarbejdspartnere.

Tværregionalt samarbejde

Der er nedsat en tværregional planlægningsgruppe, som samarbejder tæt om den fortsatte fælles forståelse af integreret dobbeltdiagnosetilbud. Samarbejdet har bl.a. resulteret i udarbejdelsen af fælles forløbsbeskrivelser og kompetenceudvikling, og man er nu også i gang med at udarbejde psykoedukation-tilbud til patienter og pårørende.

Tværasektorielt samarbejde

Udover ovennævnte samarbejde mellem de psykiatriske afdelinger og rusmiddelcentrene i deres optageområder, samarbejdes der ligeledes på et overordnet niveau mellem Region Syddanmark og de 22 kommuner. Blandt andet har en tværasektoriel referencegruppe udarbejdet en "Samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik", som beskriver den ændrede opgavefordeling mellem kommune og region. Den tværasektorielle

referencegruppe har med aftalen fokus på det gode behandlingsforløb og tværsektorielle samarbejde for den enkelte person. Derudover er der fokus på monitorering grundet vigtigheden i viden om forløbene. Den tværsektorielle referencegruppe fortsætter arbejdet i implementeringsperioden og følger opgaven for evt. yderligere tilpasninger af samarbejdsaftalen.

På mødet deltager cheflæge Agnete Larsen, Psykiatrisk Afdeling Esbjerg.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af den regionale klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Til orientering.

Anne Skau Styrihave deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Oplæg, pkt. 6 - Integreret dobbeltdiagnosetilbud - 01-10-2025

Fraværende Anne Skau Styrihave, B

Punkt 7: Orientering om selvskadeindsatsen i Region Syddanmark #

24/54491

Resumé

Som en del af plan for forebyggelse af tvang er psykiatrisygehuset i gang med at implementere en ny tilgang til behandling af selvskadende adfærd.

Sagsfremstilling

På mødet den 4. juni 2025 godkendte Psykiatri- og Socialudvalget Plan for forebyggelse af tvang i Region Syddanmark frem mod 2030 (vedlagt). Det første strategiske fokusområde i planen er en indsats for patienter med selvskadende adfærd.

Som led i denne indsats arbejder Psykiatrisygehuset med at implementere en såkaldt hands off-tilgang, hvor personalet kun griber ind med tvang, hvis der er fare for liv eller førlighed. Fokus er rettet mod kommunikationsinterventioner og rolige rammer. I praksis betyder det, at personalet tilstræber at være til stede ved igangværende selvskade og udvise rolighed samt understøtte patienten i at sætte ord på de følelser og behov, der ligger bag selvskaden. Denne tilgang kan virke skadereducerende, fordi patienten oplever en øget evne til selv at stoppe adfærden tidligere i forløbet.

Behandlingen af patienter med selvskadende adfærd har tidligere været præget af kontrollerende tiltag, herunder tvangsforanstaltninger og tæt overvågning. På baggrund af arbejdet med faglige anbefalinger til forebyggelse af selvskadende adfærd, som medarbejderne i de psykiatriske afdelinger i regionen har udarbejdet, er det blevet klart, at denne tilgang ikke er hensigtsmæssig. Selvskaden skal ikke forstås som et ønske om at dø, men som en strategi til at håndtere svære følelser og opnå midlertidig lindring. Kontrollerende handlinger kan derfor være kontraproduktive og i værste fald bidrage til at fastholde adfærden og hæmme patientens mulighed for udvikling.

Det er væsentligt, hvilke handlinger personalet knytter til en selvskadende episode. Hvis selvskade konsekvent mødes med øget omsorg og kontakt, kan adfærden utilsigtet forstærkes. Når patienten derimod oplever, at de selv formår at håndtere en svær situation, styrkes deres mestring og selvstændighed.

Af samme grund tilstræbes det, at der ikke iværksættes unødvendige tiltag eller indsatser, som patienten selv kan klare. Målet med behandlingen er ikke at forhindre al selvskade, men at øge patientens bevidsthed, kontrol og handlemuligheder. Dette kan i nogle tilfælde betyde, at patienten i en periode selvskader mere, men på længere sigt udvikler patienten selv metoder til at stoppe med at selvskade.

Psykiatrisygehusets tværgående koordinator for selvskade, Cecilie Albrechtslund, orienterer yderligere på mødet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af den regionale klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Til orientering.

Anne Skau Styrishave og Sarah Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Plan for forebyggelse af tvang

Oplæg, pkt. 7 - Præsentation selvskadeindsats - 01-10-2025

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 8: Orientering om status for etablering af ADHD klinik #

25/5486

Resumé

Regionsrådet godkendte i juni 2025 oprettelsen af to ADHD-klinikker til udredning og behandling af voksne med ADHD uden anden psykisk sygdom. Efter planen skulle den første klinik åbne i sensommeren 2025, men denne er dog blevet forsinket. Der gives i punktet en status for etablering af klinikken.

Sagsfremstilling

Oprettelsen af særlige ADHD-klinikker indgår som en del af Psykiatriplan 2026 – 2032 og skal medvirke til at nedbringe ventetiden på udredning og behandling af ADHD i blandt andet speciallægepraksis.

Det har været målet, at den første klinik, i Friklinikken i Grindsted, skulle åbne i sensommeren 2025. Der har imidlertid vist sig udfordringer i forbindelse med etablering af klinikken, hvorfor den er forsinket.

Udfordringerne bunder i, at det har vist sig at være vanskeligt at rekruttere en psykiater til at stå i spidsen for tilbuddet. Derudover er der blevet sået fagligt tvivl om omfang og relevans af den beskrevne målgruppe for tilbuddet. Tvivlen bunder i en forventning om, at en stor del af patienterne vil have psykisk sygdom udover ADHD i et omfang, der kræver særlig faglig viden at håndtere. Dermed rykkes der ved præmissen om hvilke øvrige faggrupper, der kan bemande tilbuddet.

Der er derfor igangsat en proces til faglig afklaring af den relevante målgruppe for tilbuddet, herunder hvordan der kan sikres sammenhæng for patienterne til henholdsvis de praktiserende psykiatere og den regionale psykiatri, hvor dette er relevant.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at foretage klimavurdering af dette punkt, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Til orientering.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 9: Mødekalendar #

25/22

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalgets mødekalendar for 2025.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og Socialudvalget har godkendt følgende mødekalendar for 2025:

Onsdag den 5. november 2025, kl. 10-13, Regionshuset

Onsdag den 26. november 2025, kl. 10-13, Regionshuset.

Der gøres opmærksom på, at det afsluttende møde den 26. november 2025 flyttes fra Syrenparken, Børkop til regionshuset i Vejle.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

Til orientering.

Anne Skau Styrihave deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Anne Skau Styrihave, B

Punkt 10: Gensidig orientering #

25/22

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 01-10-2025

- Orientering om Regionsrådets godkendelse af psykiatriplanen på mødet den 29. oktober 2025.
- Orientering om Koldinghuskonference v. Psykinfo.

Anne Skau Styrishave deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Anne Skau Styrishave, B

Punkt 11: Underskriftsside #

Fraværende Anne Skau Styrishave, B